

CUVÂNT ÎNAINTE

Interesul nostru pentru abordarea acestui subiect datează de mai mulți ani [și se leagă în mod firesc în primul rând, de activitatea practică de cercetare din teren, apoi de numeroasele expediții arheologice la care am participat, de vizitarea unor monumente și muzee de excepție, de numeroasele lucrări pe care le-am studiat și care ne-au determinat să gândim altfel, să încercăm să ne imaginăm cum au fost de fapt construcțiile pe care le cercetăm.

Informații sporadice cu privire la arhitectura preistorică românească, inegale ca valoare, apar în mai multe articole, studii sau lucrări cu caracter general, dar acestea nu reușesc să contureze o imagine de ansamblu a acesteia, să stabilească importanța, amploarea, evoluția, caracteristicile locale sau influențele datorate interacțiunii cu regiunile învecinate.

Demersul nostru a fost determinat pe de altă parte și de apariția în Europa a câtorva lucrări ce tratează pe larg acest subiect, în lumina unor descoperiri de excepție din zona lacurilor alpine (Schlichterle, Wahlter 1986; Vogt 1977; *Siedlungen der Steinzeit*, 1989; *Pfahlbauten rund um die Alpen*, 1997; Lichter 1993), dar și de organizarea la sfârșitul secolului trecut a unor dezbateri internaționale pe această temă, finalizate prin câteva volume de un real interes (*Jahresschrift für Mitteldeutsche Vorgeschichte: Befestigung*; Band 23, 1990; *Symposium: Settlements patterns between the Alps and the Black Sea. 5 th to 2 nd Millennium B.C.*, 1995), care au scos în evidență parțial asemănările și deosebirile privind arhitectura construcțiilor preistorice.

Subiectul abordat de noi a interesat atât arheologii preistoriceni, cât și pe cei care se ocupă cu cercetarea unor perioade mai târzii (*The social archaeology of houses*, 1990; *Domestic architecture and the use of space*, 1990; *Neolithic houses in northwest Europe and beyond*, 1996), care au folosit deseori drept material comparativ exemple din etnografia diferitor zone. Interesul pentru un astfel de subiect este ilustrat și de organizarea unui workshop cu un subiect asemănător în cadrul celui de al XV-lea Congres Internațional de Pre- și Protoistorie de la Lisabona în 2006, unde s-au prezentat noi interpretări sau date recente din descoperirile ultimilor ani.

Un impuls pentru realizarea acestei lucrări l-a constituit și interesul de care s-a bucurat din partea specialiștilor un studiu mai amplu pe care l-am realizat cu privire la acest subiect, pentru o zonă geografică limitată, respectiv Transilvania, Banat și Moldova (Gh. C. Lazarovici, M.-C. Lazarovici 2003). Drumul fiind deschis, am decis continuarea investigației noastre și am realizat lucrarea de față. Trebuie să precizăm că pentru finalizarea ei, de un real ajutor au fost documentările pe care le-am realizat în ultimii ani prin intermediul Academiei Române în Polonia, Bulgaria, Austria, Serbia, Basarabia, sau cele anterioare din Germania, S.U.A., Ucraina etc. Menționăm de asemenea, că în anul 2005 am obținut o bursă din partea Fundației Rockefeller la Bellagio Study and Conference Center, în Italia, pentru

proiectul „Neolithic - Chalcolithic architecture in Romania and its connections with the neighbouring areas from Central Europe”. Beneficiind de condiții excepționale de lucru, am reușit ca doar într-o lună să definitivez cea mai mare parte a cărții.

Prin lucrarea de față dorim să oferim studenților, specialiștilor, dar și celor interesați de istorie o altă abordare asupra construcțiilor preistorice românești, în care, ca într-un puzzle am adus elementele tehnice, am dat volum și valoare descoperirilor, analizând critic, propunând noi ipoteze, date de cronologie, comentarii mai largi privind opiniile despre denumiri și periodizări, introducând date etnografice sau etnoarheologice, totul într-un cadru logic, cultural și cronologic.

Suntem conștienți că noile descoperiri arheologice, datele existente nepublicate, sau cele care nu ne-au fost accesibile, ar putea modifica unele din aspectele lucrării noastre. Sperăm totodată ca apariția ei să atragă pe viitor o altă abordare pentru descoperirile de acest fel și să completeze tabloul extrem de complex care s-a conturat.

În încheiere dorim să mulțumim tuturor colegilor care ne-au sprijinit la elaborarea acestei lucrări, oferindu-ne informații suplimentare, discutând aspecte nepublicate ale cercetărilor lor, ca și directorului Institutului de Arheologie din Iași, Prof. Dr. Victor Spinei, Membru corespondent al Academiei Române, pentru sprijinul oferit cu generozitate pentru publicarea lucrării de față. Nu în ultimul rând mulțumirile noastre se adresează și familiei, pe care am neglijat-o deseori, din cauza implicării totale în arhitectura neoliticului și epocii cuprului.

Autorii,
Octombrie 2006